

Секція 6  
Шкіндер Д.Ю.  
студентка групи 11ПТ  
Таврійського державного  
агротехнологічного університету  
імені Дмитра Моторного  
**Завадських Г.М.**, канд. екон.  
наук, доцент  
доцент кафедри підприємництва,  
торгівлі та біржової діяльності  
Таврійського державного  
Агротехнологічного університету  
імені Дмитра Моторного

## **ФОРМУВАННЯ МІЖГАЛУЗЕВИХ ГОСПОДАРСЬКИХ КОМПЛЕКСІВ УКРАЇНИ**

На рівні галузей економіки можна спостерігати об'єктивно існуючий процес створення міжгалузевих комплексів, які виступають у формі пов'язаних у певному відношенні галузей (підгалузей, видів діяльності) окремої території.

Основними факторами утворення комплексів і їх територіальної організації є певні види ресурсів. Стимулятором розвитку багатьох міжгалузевих комплексів є локальні природні ресурси.

Міжгалузевий комплекс – поєднання галузей, між якими сформувалися стійкі і тісні зв'язки. Міжгалузеві виробничі комплекси (МВК) – це сукупність декількох галузей, які виробляють взаємозамінну продукцію (паливно-енергетичний), або послідовно переробляють певну вихідну сировину, включаючи її добування (лісовиробничий, агропромисловий, будівельний), або ж розв'язують важливу загальнодержавну економічну, соціальну чи іншу проблему (військово-промисловий, рекреаційний, продовольчий комплекси) [1].

Отже, міжгалузеві виробничі комплекси – це система взаємопов'язаних галузей, об'єднаних певною спільною функцією, узгоджений розвиток підприємств якої забезпечує найбільший ефект.

Міжгалузеві комплекси формуються як у виробництві, так і у сфері обслуговування, а також в інфраструктурних галузях.

За характером зв'язків між галузями вирізняють 4 типи міжгалузевих комплексів:

1. Галузі, підприємства яких пов'язані послідовною і (або) паралельною переробкою певного типу сировини, включаючи і її видобування чи вирощування. Це АПК, рибпромисловий та лісопромисловий комплекси.
2. Однорідні галузі, зв'язки між підприємствами яких виникають на основі виробництва взаємозамінюваної продукції. ПЕК, транспортний тощо
3. Склад з сукупності галузей, діяльність підприємств яких спрямована на вирішення певної господарчої чи регіональної проблеми. Продовольчий, рекреаційний.
4. Програмні міжгалузеві комплекси – комплекси галузей, зв'язки між підприємствами яких здійснюють, щоб досягти певної мети, заданої їм економікою, соціальними. чи екологічними проблемами. До них відносять міжгалузеві комплекси перших трьох видів, формування яких регулюється відповідно до певної програми [2].

Процес формування міжгалузевих комплексів — це об'єктивна закономірність розвитку продуктивних сил. Прогресивне поглиблення суспільного й територіального поділу праці супроводжується відповідним посиленням інтеграційних тенденцій. Об'єктивно формуються порівняно відособлені групи галузей і виробництва з найбільш тісним економічними і виробничими зв'язками, які найбільшою мірою взаємопов'язані та взаємозалежні своєму розвитку.

Залежно від просторових масштабів міжгалузеві комплекси поділяються на міждержавні, макроекономічні і територіальні, а останні, в свою чергу, - на локальні та регіональні.

До міжгалузевих комплексів в Україні належать: паливно – енергетичний,

металургійний, машинобудівний, хіміко – лісовий, будівельний, агропромисловий, легка промисловість оціальний комплекс транспортний комплекс [1].

Використання міжгалузевих комплексів регіону як об'єктів територіального управління сприяє більш ефективному поєднанню загальногосподарських та регіональних інтересів у розвитку суспільного виробництва, більш глибокому науковому обґрунтуванню прогнозів і розробці на цій основі довгострокової концепції розвитку суспільного господарства регіону.

### **Список літератури**

1. Завадських Г.М. Регіональна економіка: Навчальний посібник. / Г.М. Завадських. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 556 с.
2. Іщук С. І. Територіально-виробничий комплекс і економічне районування / С. І. Іщук. - Київ : Лібра, 1996 – 208 с.